Gyógyvizeink hasznosítása

Magyarországon mintegy 500 termálvízkutat tartanak számon, ezeknek egy részét — összesen 154-et — fürdőként hasznosítják, közülük húsz a gyógyfürdő. A gyógyüdültetésben, fürdésben rejlő idegenforgalmi lehetőségekről tartott kedden előadást dr. Czeglédi József, az Országos Idegenforgalmi Tanács titkárhelyettese, a Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság ankétján.

Az Európában egyedülálló hazai hévízkincs kihasználására többféle elképzelés született. Sokan az energiagondok megoldásának kulcsát látták a föld mélyéről feltörő melegvíz-forrásokban, jó néhány mezőgazdasági üzemben használják is a geotermikus energiát, főként melegházak fűtésére. Az igazi lehetőség azonban — mint dr. Czeglédi József megállapította — az idegenforgalomban kínálkozik, a megfelelő gyógyfürdőhelyek kialakítása erősítheti az ország idegenforgalmi vonzerejét. Jelenleg azonban külföldön még alig ismerik értékes gyógyvizeinket, még Európa legnagyobb meleg vizű tavának, Hévíznek a gyógyító ereje sem közismert a kontinensen. Az ENSZ fejlesztési programja ugyan felfigyelt a magyar gyógyvízkincsre — több éves munkával tanulmányt készíttetett, amelyben programot dolgoztak ki a gyógyvizeink hasznosítására a következő évtizedekben.

A gyógy-idegenforgalom fejlesztésére a legfontosabb tennivaló a meglevő gyógyüdülőhelyeken, ezek közül is főként Hévízen, Hajdúszoboszlón, Harkányban és Budapesten a magas színvonalú egészségügyi, gyógyítási, üdülési feltételek megteremtése.

Fontos feladat

A fiatalok munkára nevelése

Polinszky Károly nyilatkozata

A közelmúltban Szófiában rendezték meg a szocialista országok közoktatási miniszterein II. konferenciáját. A konferencia tartalmi munkájáról Polinszky Károly oktatási miniszter, a magyar küldöttség vezetője a következőket mondotta:

— Három nagy kérdéskört vitattunk meg. Elsőként a középiskola szerepét tekintettük át az ifjú nemzedék munkára nevelésében, a termelőmunkára való felkészítésében. A küldöttségek vezetői részletes tájékoztatást adtak az országaikban folyó iskolai nevelőmunkáról, amelynek kiemelt területe a munkára nevelés, a szakmára való felkészítés, a pályaválasztás előkészítése.

Hazánkban például 1951-ben mintegy 96 ezer diák, ma ennek több mint kétszerese jár középiskolába. Ugyancsak ez idő alatt alakult ki Magyarországon a szakközépiskolák hálózata. Felszólalásomban egyebek között arról szóltam, hogy a középiskolának — az általánosan képző középiskoláknak is! — ki kell alakítania a tanulókban a munkára való készséget. Alapvető összetevői ennek a munkaszeretet, az általános műveltség életkornak megfelelő színvonala és bizonyos ismeret- és tapasztalatanyag a termelőmunkában. A felszólalók többségének a véleménye megegyezett abban, hogy a tanulók munkára és pályaválasztásra való felkészítésének az oktató-nevelő munka folyamatában kell megvalósulnia.

Valamennyi tantárgy összhatásaként kell kifejleszteni az alapvető képességeket, készségeket, a helyes szemléletet. Természetesen jelentős szerepük van a technikai ismereteket nyújtó tantárgyaknak, a társadalmilag hasznos munka végzésének és a pályairányítást elősegítő szakköri, iskolán kívüli munkának is. Mindez a korábbinál nagyobb mértékben tükröződik az elkövetkező években folyamatosan bevezetendő új iskolai dokumentumokban.

A második témakör az 1975-ös I. miniszteri konferencia óta eltelt időszak oktatásügyi változásait foglalta össze. Őszinte érdeklődést keltettek a hazánkban folyó oktatáskorszerűsítési munkák, közöttük éppen az említett új pedagógiai dokumentumok. Miként nálunk, a szocialista országban mindenütt előtérben áll napjainkban az óvoda iskolaelőkészítő szerepének növelése, a középfokú iskoláztatás általánossá tétele, a szakképzés arányos fejlesztése, a szocialista nevelés-oktatás hatékonyságának fokozása, az átfogó tantervi korszerűsítés. A továbbiakban a szocialista országok közötti többoldalú együttműködésre vonatkozó rendezvénytervet beszéltünk meg, készítettük elő. Ennek keretében — a kormány előzetes felhatalmazása alapján — megállapodtunk abban, hogy a közoktatási miniszterek III. konferenciájának hazánk lesz a színhelye 1979-ben. A III. konferencia „A tanulók marxista—leninista világnézetének alakítása az oktatás folyamán és a tanórán kívüli munka eszközeivel" című témakört tűzi napirendjére. (MTI)

Szegeden tartja vándorgyűlését a MUOSZ kulturális szakosztálya

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége kulturális szakosztálya június 7-én és 8-án Szegeden rendezi meg vándorgyűlését. Ebből az alkalomból a megyeszékhelyre érkezett *Király* András, a MUOSZ főtitkára, és megbeszélést folytatott *dr. Koncz* Jánossal, a megyei pártbizottság titkárával a tömegkommunikáció aktuális kérdéseiről. Részt vettek a megbeszélésen a két napilap vezető munkatársai, *Deák* Béla, a szegedi városi pártbizottság titkára és *dr. Tamasi* Mihály, a megyei pártbizottság osztályvezetője.

A kulturális szakosztály tegnap délelőtt *Bernáth* Lászlónak, a szakosztály titkárának elnökletével tartotta meg ülését, amelyen *Szabó G.* László, a Csongrád megyei tanács elnökhelyettese adott kulturális körképet a megye, Szeged kulturális életéről, amit vita követett. Részt vett a tanácskozáson *Pásztor* János, a MUOSZ főtitkárhelyettese is. Tegnap délután a találkozó résztvevői Szeged nevezetességeivel ismerkedtek, majd ellátogattak Hódmezővásárhelyre, ahol *dr. Dömötör* János múzeumigazgató kalauzolta őket.

Ma *Horváth* Mihálynak, a Szegedi Szabadtéri Játékok ügyvezető igazgatójának *sajtótájékoztatójával* fejeződik be a MUOSZ kulturális szakosztályának szegedi vándorgyűlése.

A Vértesből Vásárhelyre

A Vértesi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaságban figyelemre méltó intézkedést tesznek annak érdekében, hogy a kitermelt fa minden alkotórésze értékes termékké váljon, a korábban hulladékként kezelt anyagokat is hasznosíthassák. Most újabb jelentős kísérletbe kezdtek, hogy fontos alapanyagként értékesíthessék a 6—8 centiméternél kisebb átmérőjű ágakat, gallyakat. Az ilyen fát eddig az erdőben hagyták a fakitermelők, évente 10 000 tonna fa ment így veszendőbe. A vértesi gazdaság vezetőinek kezdeményezésére a Péti Nitrogénművekben laboratóriumi vizsgálatokkal megállapították, hogy ez a hulladékfa alkalmas furfurol gyártására. A fa nedvéből kivont furfurol többek között a gyógyszer- és a műanyagipar fontos alapanyaga. Világpiaci ára tonnánként 1100 dollár. Miután a hazai ipar nem tud elegendő furfurolt gyártani, jelentős mennyiséget importál az ország.

A vértesi gazdaságban aprítékot készítenek a fahulladékból, s ezt küldik a Péti Nitrogénművek hódmezővásárhelyi furfurol üzemébe. Rövidesen 2000 tonna szállítását kezdik meg. Jövőre, amikorra felépül a nitrogénművek új, nagy teljesítményű furfurol gyára, Vértes és az ország más erdőgazdaságaiból is jelentős mennyiségű hulladékfából készített aprítékot szállítanak furfurol előállításához.

Anyanyelvi fokon

ÉDOSZ-bemutató a színházban

Képünkön az együttes műsorának egyik látványos részlete

A címbeli jellemzés még mostanában (amikor a magyar néptáncmozgalom új virágkorát éli, fejlődésének kiemelkedő állomásán tart) sem jár ki túl sok együttesnek. Csak azoknak a táncosoknak, akik már nemigen jönnek zavarba, ha *különös teljesítményt* várnak tőlük; akik az egyszer elsajátított tudást alkotó módon képesek újra és újra használni; akik természetes gesztussal tudják másoknak is megmutatni, mi a szép abban, amit ők létrehoznak a színpadon.

Az ÉDOSZ Szeged Táncegyüttes felnőtt csoportjában ráismer a néző néhány arcra: pár évvel ezelőtt az utánpótlás csoportban járták az egyszerűbb, gyerekeknek koreografált táncokat. Gyerekek voltak, most nyúlánk fiatalemberek. A szemünk előtt nőttek — nemcsak a testmagasság tekintetében. Az anyanyelvhasonlatnál maradva: *akkoriban a szavakat tanulták, mostanában stílusbravúrokra képesek.* A folyamat, melynek során előállt ez az eredmény, tiszteletet parancsol, mert kemény munkát kívánt. A színházban hétfőn megtartott önálló műsorukon a közönség vastapsa járt érte.

Immár hagyományosan, évente egyszer, egész estét betöltő produkcióban adnak számot a szegedi néptánckedvelőknek arról, hol tartanak, mire képesek, mennyit változtak. Évente lehet regisztrálni, hogy a változás: fejlődés. Nemcsak azáltal, hogy a több mint kétórás műsorokba mindig kerülnek új, addig be nem mutatott táncszámok. A repertoár nem egyszerűen bővül — „minőségibb", színvonalasabb lesz. Mostani előadásuk nyitószáma például, *Barvich—Nagy Somogyi táncok* című darabja, nemcsak új, hanem kitűnően megoldott. Vagy a korábbi tápéi anyagot apátfalvi táncokkal kiegészítő *Délalföldi csárdás és ugrós* című kompozícióért sem egyszerűen a „hazai" miatt járt a nagy taps. Sokkal inkább az avatott, míves tolmácsolást jutalmazta.

A műsor egyik meglepetése volt a bolgár táncok bemutatója. A *Dzsinovszko* koreográfiáját *Ivan Donkov* készítette és tanította be a szegediek felkérésére. Az előadásnak voltak olyan pillanatai, amelyek a nemzetközi fesztiválokon itt szereplő kitűnő bolgár együttesek legsikeresebb fellépéseit idézték. Az ÉDOSZ-táncosok látványosan bizonyították, hogy felkészültek a mienktől eltérő ritmusvilágú, nem könnyen elsajátítható bolgár néptánc adekvát közvetítésére is.

Ha a műsor táncszámai közül ki kellene választani, hogy a tánctudás, az előadás színvonala, a színpadi látvány szempontjából melyik „viszi a pálmát" — zavarban lennék. Csak sorolni lehet, legalább három, egyformán értékes műsorszámot: *Tímár Sándor Tardonai karikázóját, Nagy Albert sárközi táncokból, Sipos János* zenéjére készült koreográfiáját, a Ki mit tud?-ból ismerős *Kalotaszegi legényes és csárdás* című kompozíciót. De talán a finálé eleki táncai aratták a legnagyobb közönségsikert (szintén a Sipos—Nagy szerzőpár alkotása) — nem érdemtelenül.

Mint minden évben, most is az est kedves színfoltjai voltak *az utánpótlás csoport* táncai, valamint az „adatközlők", az eredeti anyagok gyűjtésében sokat segítő madocsai és eleki népművészek bemutatói. A táncosok teljesítményével egyenrangú volt a két zenekar, Sipos János, illetve *Köteles Gertrud* együttesének produkciója. A gyönyörű népdalokat eredeti hangszereken megszólaltató „Sipos-banda" — meglepően gyors fejlődéssel — profi zenekarok előadásszintjéig jutott. A műsor mindkét részében szerepelt *Katona Ágnes* — népballadákkal. A jól sikerült önálló est objektív mutatója a művészeti vezetők, *Nagy Albert* és *Zsoldos Ildikó* szakmai és pedagógiai munkájának.

Súlyok Erzsébet

Fesztiváltánc a finálé

Szegedre készül a grúz néptáncegyüttes

Nyáron a szabadtéri játékokon először vendégszerepel Szegeden a Szovjetunió egyik legnagyobb táncegyüttese, a Grúz Állami Akadémiai Népi Táncegyüttes. Augusztusban három estén lépnek föl a Dóm téren, s jó két hónappal előbb háztűznézőben járt tegnap nálunk *Emzari Gabelija,* az együttes előhírnöke, aki a helyszín megtekintése után *Horváth Mihállyal,* a szabadtéri játékok igazgatójával folytatott tárgyalásokat a vendégjáték művészi és technikai körülményeiről.

A játékok igazgatóságán Gabelija elmondta, még a budapesti VIT-en szerepeltek először és utoljára Magyarországon, akkor *Iliko Szuhisvili,* az együttes alapítója, még maga is szólistaként mutatkozott be. Azóta a Szovjetunió Népművésze, Állami díjasa, Kiváló művész, miként felesége, *Nino Ramisvili:* ketten alapították az együttest 1945-ben Tbilisziben. A mostani meghívást Amerikából jövet tavaly decemberben tudták meg a Goszkoncerttől, s mindjárt elhatározták, új porgramokat is beállítanak repertoárszámaik közé. Így bemutatják Szegeden a gúrz nőknek azt a táncát, mellyel a Nagy Októberi Szocialista Forradalom jubileumi ünnepségeire is készülnek, s mely a háborús időkből meríti témáját, amikor a férfiak a fronton harcoltak, a törökök megtámadták az otthoniakat, így az asszonyok is fegyvert ragadtak. A műsor másik különlegessége a finálé, amit a szegedi vendégjáték tiszteletére csak úgy neveznek: Fesztiváltánc. Az együttes valamennyi tagja színpadra lép, s nagyon játékosan, versenyszerűen, szólisztikus betétekkel dúsítva zárják kétrészes programjukat. A szegedi föllépésre kicserélik a teljes jelmeztárt, a rendkívül dekoratív népi viseleteik most készülnek a varrodában. A kosztümöket az a Lenin-díjas *Szuliko Virszaladze* tervezte, aki messzi évekkel korábban, a grúz balett szegedi vendégjátékánál is közreműködött, az Otelló balettváltozatának kiállításánál.

Az együttesnek kórusa nincs, zenekara is mindösszesze tíztagú (négy-négy dob, harmonika, két furulya), s a 70 táncos háromnegye férfi. *Eredeti folklóranyagot mutatnak be, magas művészi szinten.* Ramisvili és Szuhisvili fáradhatatlanul járják Grúziát, esküvőkön, lakodalmakon, népi összejöveteleken, ünnepeken fordulnak meg, s jegyzik föl a különböző szokásokat, tánclépéseket. Az együttes utánpótlását 300 tagú stúdiójából szerzi be. Az idén 33 éves néptáncegyüttes meghódította Európa és Ázsia országait, Ausztráliát és Új-Zélandot, Észak- és Dél-Amerikát, s mindenfelé őszinte lelkesedést váltott ki a nézőkből, *elragadtatott sajtókritikák méltatták művészetüket.*

N. I.

Kiváló szövetkezeti áruk

Szegediek sikere

Az ipari szövetkezetek részére harmadik alkalommal hirdetett pályázatot a Kiváló Áruk Fóruma. Az idei pályázatra 30 szövetkezet 106 termékével nevezett be, s a háromszoros bírálat után 18 kollektíva 47 gyártmánya szerzett jogot a kitüntető háromszög jelzésre. A pályázat eredményét a sikeres termékekből rendezett kiállítás megnyitásával egyidőben kedden hirdették ki a bemutatónak is otthont adó Skála Áruházban. Az újonnan díjazottak között van a Hungária Szövetkezet ipari védősisakja, a Dunaplast Isz dufon kerítésfonala, a Medikémia Szövetkezet Srofol elnevezésű aerosolos csavarlazítója, továbbá a balatonlellei Vegyesipari Szövetkezet egy, illetve kétpárevezős csónakja is.

Az embléma viselésére jogosító oklevél mellett két szövetkezet elnyerte az OKISZ kitüntető serlegét is, a Kiváló Áruk Fórumán való többszöri sikeres szereplésáért. Ilyen serleget nyújtott át Mészáros Vilmos, az OKISZ elnökhelyettese a Medikémia, a Hungária, a szegedi Universal, a szombathelyi Fémipari és a Kiskőrösi Vegyes- és Építőipari Szövetkezet képviselőjének. Serleget kapott a méltán világhírű békészentandrási Szőnyegszövő Htsz is, amelynek már valamennyi terméke KAF-díjas. Ugyancsak megkapta a serleget a Kéziszövők Szövetkezete.